

ماهنامه پیک دانشگاه شماره ۱۰۰ تیر ۸۹

همکاران این شماره: جعفر چهارمحالی، محمد علی عبدی زاده
 معصومه کربلایی، الهام محمدی
 صاحب امتیاز: روابط عمومی دانشگاه فردوسی مشهد
 مدیر مسئول: صدیقه عشقی
 گرافیک: محمد یعقوبی
 صفحه آرایی: زهره دیانتي

رابطان خبری: آمار، بینش، پازوکی، پرسا، جنتی فر، حکیمی
 دانای سیج، شرقی، علی اکبری، غفوریان
 فرمانی، قندهاری، کمالی نسب، میرزایی

پیک دانشگاه در گزینش، ویرایش و خلاصه نمودن مطالب
 دریافتی آزاد است

نشانی: مشهد - میدان آزادی - پردیس دانشگاه - سازمان
 مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد
 تلفن سازمان مرکزی: ۸۸۰۲۰۰۰
 تلفن و نمابر روابط عمومی: ۸۸۳۶۰۳۰
 کد پستی: ۹۱۷۷۹۴۸۹۷۴

نسخه الکترونیکی پیک را در بخش نشریات سایت دانشگاه
 فردوسی مشهد ببینید
 پست الکترونیکی پیک دانشگاه: rabet@staff.um.ac.ir

- سخن آغازین

۲

خبر

- ۵ - بازدید رئیس دانشگاه فردوسی مشهد از دانشگاه های کشور روسیه
 - معاون دانشجویی، فرهنگی دانشگاه، استاد بسیجی نمونه کشور شد
 - عضو هیات علمی دانشگاه رئیس انجمن نقد ادبی ایران شد
 - تصحیح نوین تاریخ بیهقی، کتاب فصل شناخته شد
- ۶ - کتاب از پاژ تا دروازه رزان؛ لوح تشویق قلم زرین را دریافت کرد
 - دومین یادواره شهدای دانشگاهی هفت تیر خراسان رضوی در دانشگاه برگزار شد
 - برگزاری سومین کارگاه آموزشی سیستم های دینامیکی و مباحثی در نظریه ارگودیک
 - سخنرانی پروفسور خسرو سهرابی در دانشکده علوم ریاضی
- ۷ - اخبار دانشکده مهندسی
- ۸ - برگزاری دوره آموزشی آشنایی با پایگاه incite در کتابخانه مرکزی دانشگاه
 - اخبار دانشجویی
- ۹ - تازه های نشر

گزارش

- ۱۰ - دومین گردهمایی مدیران دفاتر نظارت و ارزیابی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی برگزار شد
- ۱۲ - اولین نشست سراسری هیات های نظارت و ارزیابی استانی به میزبانی دانشگاه فردوسی مشهد برگزار شد
- ۱۳ - همایش دهمین سال اجرای طرح اینترنت شپ در دانشگاه
- ۱۴ - سیاحتنامه امریکابه قلم دکتر محمد جعفر یاحقی
- ۱۷ - گزارش اردوی فرهنگی دانشجویان خارجی دختر دانشگاه به استان همدان

مصاحبه

- ۲۰ - گفتگو با دکتر محمود ذکایی مدیر امور ایمنی، سلامت و محیط زیست آزمایشگاه ها و کارگاه های دانشگاه

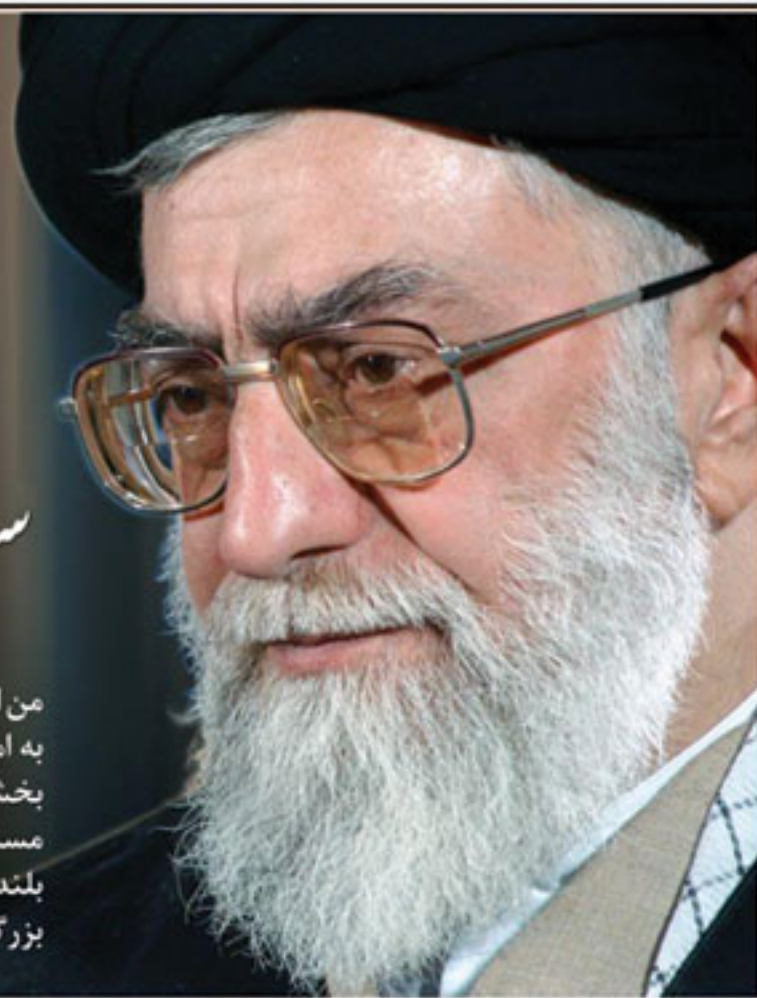
گوناگون

- ۲۲ - پایان نامه
 - برنامه های دانشگاه در مرداد ماه

جدول

- ۲۳ - انتصاب و ابقاء
- ۲۴ - بازنشستگان

کرامی باد کار مضاعف سال همت مضاعف

من امسال را به عنوان سال «همت مضاعف و کار مضاعف» نامگذاری می‌کنم. به امید اینکه در بخشهای مختلف، بخشهای اقتصادی، بخشهای فرهنگی، بخشهای سیاسی، بخشهای عمرانی، بخشهای اجتماعی، در همه عرصه‌ها، مسئولین کشور به همراه مردم عزیزمان بتوانند با گامهای بلندتر با همت بلندتر، با کار بیشتر و متراکم‌تر، راههای نرفته‌ای را پیمایند و به هدفهای بزرگ خود ان شاء الله نزدیکتر شوند.

درآمدی بر نام‌گذاری سال ۱۳۸۹ توسط رهبر معظم انقلاب اسلامی

همت مضاعف و کار مضاعف:

- چرا و در چه چیز؟
- باید و نبایدها
- انتظارات از دانشگاه

مقدمه و اهمیت

نام‌گذاری سال‌ها توسط رهبر معظم انقلاب اسلامی، اکنون به عنوان یک راهبرد دقیق و هدفمند در جهت اصلاح فرهنگ عمومی و نهادینه‌سازی اخلاق اسلامی در سطح جامعه مطرح می‌باشد. اعلام نام هر سال جدید که در لحظات آغازین تحویل سال و در زمان اوج توجه و اقبال دل‌های مردم انجام می‌گیرد، با ابتکار رهبری معظم انقلاب، به سنت پسندیده و راه‌گشایی تبدیل شده است که ترسیم‌کننده نقشه راه حرکت کشور برای دستیابی به اهداف عالی - با توجه به اولویت‌ها و مؤلفه‌های بنیادی لازم برای پیشرفت و ارتقای جامعه - می‌باشد. این نام‌گذاری‌ها، ماهیتی فرهنگی، اجتماعی و ملی داشته و در حقیقت نقطه عطفی را برای تحول در فرهنگ جامعه و کشور، هدف‌گذاری می‌نماید. این موضوع از آنجا اهمیت مضاعف می‌یابد که اطاعت از فرمایشات و رهنمودهای رهبری، به عنوان وظیفه و تکلیف شرعی محسوب می‌گردد.

انتخاب نام "همت مضاعف و کار مضاعف" برای سال جاری حاوی پیام روشنی برای آحاد مردم و مسئولان بوده و همگان را به اغتنام فرصت‌ها، مدیریت ظرفیت‌ها، تدبیر و اقدام مؤثر در جهت تحقق

اهداف متعالی انقلاب، فرا می‌خواند. در این میان آنچه مهم به نظر می‌رسد، تأمل در چرایی و چیستی این نام‌گذاری، بایدها و نبایدهای موجود در اطراف آن و انتظاراتی است که از نهاد دانشگاه به عنوان مرکز علم و فن و نخبگی و فرزاتگی وجود دارد.

همت مضاعف و کار مضاعف، چرا؟ و در چه چیز؟

• همت بلند، بندگی غیر خدا را نکردن است

اهمیت داشتن همت بلند، به حدی است که میزان ارزش هر فرد، به اندازه همت او دانسته شده است. امیرالمؤمنین (علیه السلام) می‌فرمایند: قَدْرُ الرَّجُلِ عَلَى قَدْرِ هِمَّتِهِ (نهج البلاغه - حکمت ۴۷). هر کسی در زیر همت خویش پنهان است و قیمت هر کسی، میزان همت اوست. بلندهمت‌ان، آنانند که جز خدای تعالی را نمی‌طلبند و جز از او نمی‌خواهند و جز او را در دل راه نمی‌دهند. دنیا و زینت‌های آن و وسوسه‌های نفس و شیطان در پیش چشم آنان رنگ باخته و همواره در هر حال و مقامی در پی کسب رضای خالق هستند. همینانند که با همت بلند، طالب بهترین‌ها هستند: حَوْلٌ حَالِنَا إِلَى أَحْسَنِ الْحَالِ.

بایدها و نبایدها

هر گاه عزمی جدی برای حرکتی متعالی و خداپسندانه شکل می گیرد، تهدیدها و آسیب‌ها نیز مضاعف می‌شوند تا در مسیر رشد و تعالی، ممانعت ایجاد نمایند. تحقق شعار همت مضاعف و کار مضاعف نیز در گرو شناخت و بی‌اثر کردن چنین تهدیدها و آسیب‌هایی می‌باشد. در مرحله اول، شناخت دشمن درونی و سپس دشمن بیرونی و آگاهی از نوع تهدیدها و مخاطرات آنها، ضروری می‌باشد. وسوسه‌های شیطان و نفس اماره و نیز جلوه‌های دنیا و دنیاپرستان، از جمله مهم‌ترین موانع پیش روی بلندهمتان می‌باشند. راه بی‌اثر نمودن این دشمنی‌ها، تقویت علم و ایمان است. خالص نمودن نیت و انگیزه برای خدا، شجاعت در ورود به میدان عمل، ایمان به نظارت مستمر الهی بر تمامی لحظات عمر و اعتقاد به پاداش و عقاب الهی و نیز اعتقاد به بی‌اثر بودن هر آنچه غیر خداست، راهکار مقابله با وسوسه‌ها و القانات نفسانی و شیطانی و تکاپوی‌های دشمنان بیرونی است.

از جمله آسیب‌های پیش‌رو در جهت تحقق شعار همت مضاعف و کار مضاعف، برخورد صرفاً شعاری و اکتفا به جنبه‌های تبلیغی آن است، حال آن که اهتمام واقعی به این شعار، تنها با تجلی عینی همت مضاعف و کار مضاعف و نمود آن در عمل، امکان‌پذیر می‌باشد. توجه ناقص به این شعار و در پیش گرفتن تنها نیمی از آن نیز از دیگر آسیب‌ها به‌شمار می‌رود. باید دانست که همت بلند و کار مضاعف، در گرو یکدیگرند و اهتمام به هر دو در کنار یکدیگر لازم است. داشتن آرزوی بزرگ، به کم قانع نشدن و همت مضاعف بدون زیر بار رفتن کار، زحمت و تلاش مضاعف، فقط بلندپروازی است. از سوی دیگر، اقدام به کار مضاعف بدون داشتن طلب رشد و ترقی و تدارک همت مضاعف، هدر دادن توان و بی‌بهره ماندن از فرصت‌ها است. در برخی موارد، همت و کار مضاعف، الزاماً به معنای چندبرابر شدن حجم کار و مشغله‌ها نیست، بلکه ارتقای سطح بهره‌وری و کارایی و بهبود شاخص‌های کیفی، مورد نظر می‌باشد. نکته مهم دیگر این است که همت مضاعف و کار مضاعف، تکلیفی برای همه است و همگان باید خود را مخاطب این شعار بدانند. شایسته است هم برنامه‌ریزان و سیاست‌گزاران در سطوح مدیریتی و هم کارکنان در سطوح اجرایی به سهم خود، همت و کار مضاعف را در پیش گیرند. خسته شدن از همت و کار مضاعف و بسنده نمودن به نتایج اولیه، از دیگر آسیب‌های مهم به‌شمار می‌رود. حفظ روحیه و انگیزه و اشتیاق برای فتح میدان‌های بزرگ‌تر، از الزامات مهم در جهت تحقق اهداف عالی می‌باشد. خداوند متعال در قرآن کریم خطاب به پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) می‌فرماید: ... فَأَذا فَرَعْتَ فَأَنْصَبْ... (اشراح، آیه ۷)، پس هنگامی که از کار مهمی فارغ شدی به امر مهم دیگری پرداز.

همت بلند و اقدام متناسب، یکی از مؤثرترین شیوه‌ها در زدودن غبار غفلت از درک اندازه‌های وجودی و توان‌مندی‌های بالقوه انسانی بوده و دروازه شکوفایی استعدادها و برخورداری از نیروهای عظیم خدادادی است.

همت والای انسان مسلمان، دستیابی به بهترین‌ها در همه عرصه‌ها با تلاش مضاعف تحت هدایت‌های دین است. در سایه همت و کار مضاعف است که دستیابی به اهداف بلند، جبران عقب‌ماندگی‌ها و فرصت‌های از دست رفته، فتح میدان‌های وسیع و جدید، طی نمودن راه‌های نرفته، حرکت بر طبق اقتضانات و ظرفیت‌های موجود، اثربخشی فعالیت‌ها، نتیجه‌بخشی برنامه‌ها و رشد همه‌جانبه، پیشرفت چند برابری، هموار شدن راه‌ها، کوچک شدن موانع، امکان عرضه پیام انقلاب اسلامی و همراهی و کمک و نصرت الهی، حاصل خواهد شد. امیرالمؤمنین (علیه السلام) می‌فرماید: ما رفع امرء کهمته ولا وضعه کشهوته (غررالحکم، ص ۳۵۹). هیچ چیز مانند همت بلند، انسان را بزرگ نکرد چنان که چیزی مانند شهوت‌رانی، او را خوار نگردانید. همچنین می‌فرماید: من بذل جهد طاقته بلغ کنه ارادته (غررالحکم، ص ۴۴۴). هر که توان خود را برای رسیدن به هدف خود به کار گیرد به تمام خواسته‌هایش خواهد رسید.

• همت و کار مضاعف در چه چیز؟

اگر بخواهیم فهرستی از مهم‌ترین مصادیق همت مضاعف و کار مضاعف را ارائه نماییم، موارد زیر در اولویت بیشتری قرار خواهند گرفت. همت مضاعف و کار مضاعف در افزایش معرفت، تقویت ایمان، تقوی و عمل صالح؛ شناخت ریشه‌های فرهنگی و ذخایر ارزشمند و سوابق درخشان تمدنی بومی به‌منظور کشف علوم و بازیابی هویت دینی و ملی و برآورده نمودن حوایج موجود؛ همت مضاعف و کار مضاعف در ارائه خدمت، چرا که تعهد، خود را در چهره خدمت نشان می‌دهد و هر کسی بهتر خدمت می‌کند، او معتقدتر است؛ همت مضاعف و کار مضاعف در فراهم‌سازی زمینه‌های بروز خلاقیت همگان و افزایش بهره‌وری در منابع انسانی و کارها و منابع مالی و فیزیکی؛ شناسایی نیازهای حقیقی و انجام پژوهش‌های عالمانه و منفع به‌منظور رفع آن نیازها؛ تحقق شعار اصلاح الگوی مصرف و رهایی از اسراف و تبذیر؛ کیفیت بخشیدن به تولیدات؛ حفظ و تأمین بهداشت سلامت، تحرک و ورزش همگانی و نشاط زندگی؛ تولید فکر، مطالعه کتاب خوب و افزایش معلومات در زمینه‌های گوناگون؛ زمینه‌سازی برای تحول و نوآوری؛ همت مضاعف و کار مضاعف در تبدیل بحران ناشی از اختلاف سلیقه‌ها به فرصت اصلاح و وحدت؛ رهایی از انواع وابستگی‌ها به‌ویژه وابستگی‌های فرهنگی و اقتصادی؛ و تحقق عدالت و پیشرفت به‌صورت همزمان.

انتظارات از دانشگاه

حرکت جدی و ملموس در راستای تحقق دانشگاه اسلامی، مهم‌ترین انتظار از دانشگاه در سال همت مضاعف و کار مضاعف می‌باشد. اکنون که مجموعه دیدگاه‌ها و توقعات مقام معظم رهبری در رابطه با دانشگاه‌ها در دسترس قرار دارد، انتظار عموم مردم و دانشگاهیان حرکت به سمت برآورده شدن آنها می‌باشد.

از جمله مهم‌ترین موضوعاتی که انتظار می‌رود وجه همت مضاعف و کار مضاعف مجموعه دانشگاهیان اعم از سیاست‌گزاران و مدیران اعضای هیات علمی، کارکنان، کارشناسان و دانشجویان قرار گیرد این موارد می‌باشد: بازشناسی الگوی توسعه و پیشرفت بر اساس فرهنگ اسلامی-ایرانی؛ شکستن طلسم غرب‌گرایی؛ تبیین مفهوم پیشرفت بر پایه معنویت با محوریت انسان معنوی و با هدف تعالی روحی و سیرالی الهی؛ نقد منصفانه و نقدپذیری متواضعانه؛ ضرورت تحمل و مدارای سیاسی؛ حفظ اصول و روحیه آرمان‌گرایی؛ توجه به خودسازی اعتقادی، علمی و عملی؛ اهتمام به درس خواندن حقیقی؛ پرداختن به ورزش؛ پرداختن به تحقیقات به‌عنوان مسئله حیاتی و امری اصلی برای حفظ هویت، موجودیت و استقلال در آینده؛ تبدیل دانشگاه به محلی برای تربیت انسان‌هایی با تعهدات عمیق دینی و اخلاقی؛ درک قرار داشتن کشور در نقطه‌ی عطف؛ درون‌زا شدن علم در دانشگاه؛ تبدیل دانشگاه به مجلس عمومی دائم در حال کار و مباحثه؛ تغییر بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها بنا به موقعیت‌ها؛ دوری از بی‌حوصلگی و کم‌کاری در تدریس؛ فعالیت اساتید قدیمی و استادان جوان در کنار هم؛ جدی گرفتن بحث جنبش نرم‌افزاری؛ استفاده از نیروهای جوان توسط استادان؛ فراهم کردن زمینه نوآوری و پشت سر گذاشتن استاد توسط دانشجو؛

تعمیق در فهم و رواج روحیه پرسش‌گری و اشکال به استاد؛ برگزاری کارگاه‌های آموزشی و اردوهای علمی؛ جایزه دادن به نوآوری‌ها؛ توسعه ارتباط صنعت و دانشگاه؛ ایجاد توازن صحیح، واقعی و عادلانه در رشته‌های گوناگون علمی؛ حضور مؤثر استادان در دانشگاه در ساعات تدریس و نیز مشاوره؛ مسئولیت‌شناسی استادان در قبال دانشجو آینده علم کشور و اصلاح نظام آموزشی به ازای حمایت مادی و معنوی نظام از استادان؛ وظیفه‌شناسی و نقش‌آفرینی در جبهه‌های جنگ نرم توسط دانشجویان به‌عنوان افسران جوان و استادان به‌عنوان فرماندهان جبهه‌های جنگ نرم؛ ایفای وظایف توسط دانشجویان در جبهه جنگ نرم شامل فکر، عمل، حضور در صحنه، در نظر داشتن اوضاع و انجام کار در چهارچوب؛ ایفای وظایف توسط اساتید در جبهه جنگ نرم شامل دیدن مسائل کلان، شناسایی درست دشمن، کشف اهداف دشمن و سرکشی به قرارگاه‌های دشمن؛ تبدیل فضای کلاس و دانشگاه به فضای امید؛ تحقق کرسی‌های آزاداندیشی و میدان دادن به دانشجویان برای اظهارنظر؛ ایجاد محیط معنویت به‌منظور شکل‌گیری احساس امنیت در دانشگاه‌ها و افزایش ظرفیت معنوی جوانان؛ توجه دادن جوانان به خدا، عالم غیب، تعبد به مبانی دین و احکام شریعت و تسلیم در مقابل احکام الهی؛ قدر دانستن حجاب به‌عنوان یک ارزش والای انسانی و عامل کرامت زن توسط دانشجویان؛ تدارک الزامات پیشرفت علمی شامل خودباوری، امید به موفقیت، حرکت جهادی (تلاش بی‌وقفه و خطرپذیری عاقلانه)، شناسایی نیازها و اولویت‌های علمی و تقویت روحیه‌ی پژوهش و جویندگی دانشجو؛ پرهیز از آسیب‌های موجود بر سر راه پیشرفت علمی شامل تنبلی و تن‌آسایی و محول کردن کار به دیگران؛

رسالت جامعه دانشگاهی در مقطع تاریخی حاضر با توجه به وجود کشور در نقطه عطف تحول و تعالی و تأثیرگذاری آن بر سرنوشت جامعه بشری، بسیار حیاتی و سنگین می‌باشد. قدردانی نعمت هدایت و ولایت، لبیک جانانه به ندای ولایت فقیه و گوش‌سپاری و اطاعت از رهنمودهای حکیمانه‌ی ایشان است. باشد که توفیق الهی در این راه، نصیب همگان گردد.

مهندس حسن پُرسا کارشناس ارشد پژوهشی پژوهشکده علوم گیاهی

